

Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)

Indkaldelse af ansøgninger til Indstillingsudvalget for
Fonden for Retfærdig Omstilling

Overblik

Indsatsområde: Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)

Støtteberettigede landsdele: Nordjylland og Syddjylland

Potentielle ansøgere: Små, mellemstore og store virksomheder, offentlige aktører, klynger, GTS'er, vidensinstitutioner, konsortier eller partnerskaber samt andre relevante aktører.

Finansiering: 190 mio. kr. fra Fonden for Retfærdig Omstilling

Projektperiode: 3 år

Ansøgningsperiode: 27. april 2023 til 31. august 2023 kl. 12.00

Webinar: Torsdag den 4. maj 2023 kl. 13-15

1. Baggrund

Med klimaloven blev klimamålet på 70 procent CO₂-reduktion i 2030 fastlagt, og med det politiske grundlag for Danmarks regering, *Ansvar for Danmark* (2022)¹, fremrykkes målet om dansk klimaneutralitet til 2045. Ifølge både Klimarådet og FNs Klimapanel IPCC² kan Danmark og resten af verden kun indfri ambitionerne for klimaet ved at anvende og videreudvikle teknologier, der anvendes til opsamling, anvendelse og lagring af CO₂ (CCUS). Danmark står derfor foran en ambitiøs udbygning af grøn energi og udvikling af fremtidens grønne teknologier til CCUS.³

CCUS (Carbon Capture, Utilization and Storage) er en samlet betegnelse, der beskriver forskellige metoder og teknologier til at indfange, anvende og lagre CO₂. Den indfangede CO₂ kan enten opbevares permanent i geologiske reservoirer eller for eksempel bruges til syntetiske brændstoffer til fly og skibe. Såfremt CCUS skal bidrage til at indfri de nationale klimamål, og afbøde negative beskæftigelsesmæssige konsekvenser ved den grønne omstilling, er det nødvendigt at gøre CCUS-teknologierne skalérbare og understøtte

en samlet værdikæde for CCUS og tilsvarende ny jobskabelse. En bred forligskreds har på den baggrund med *En køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂*⁴ aftalt, at der afsættes 190 mio. kr. til udviklingen af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring fra Fonden for Retfærdig Omstilling.

I forlængelse af En køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂ blev der nedsat klyngesamarbejder i alle danske landsdele, som har fået til opgave at undersøge muligheder, behov og omkostninger for etablering af infrastruktur til transport og mellemlagring af CO₂.

Klyngeanbefalingerne i Nord- og Syddjylland, som er de landsdele, som denne annoncering er rettet mod, peger blandt andet på behovet for finansiering af forskning og udvikling, inden fangstteknologierne kan skaleres. For eksempel peger klyngesamarbejdet i Nordjylland på, at hidtidige pilotanlæg for CO₂-fangst indtil nu har kunnet fange op til ét ton CO₂ om dagen. Behovet for skalering af særligt CCS understøttes af Klimarådets seneste rapport, der også understreger

1. "Ansvar for Danmark: Det politiske grundlag for Danmarks Regering" (2022).

2. Klimarådets statusrapport 2022 Statusrapport 2022 | [Klimarådet](#)

3. Klimaaftalen for energi og industri m.v. af 20 juni 2020.

4. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet om "En køreplan for fangst, transport og lagring af CO₂ - anden del af en samlet CCS-strategi (2021).

behovet for et meget stort fokus på implementering af CCS, før teknologierne kommer til at levere i tide og i det ønskede omfang.⁵

De berørte landsdeles anbefalinger påpeger også, at forretningspotentialer ved udnyttelse af CO₂ fra biogas er stort. For eksempel ved opkobling af biogas til rørettet, idet CO₂ i dag allerede udskilles fra biogas ved opgradering til naturgaskvalitet, men efterfølgende blot lukkes ud i atmosfæren. Denne CO₂ kan opsamles og lagres. CO₂ fra biogas kan også anvendes ved at blive kombineret med brint gennem metanisering, hvorved der produceres e-metan i naturgaskvalitet, som kan afsættes på naturgasnettet og derved fortrænge fossil naturgas. En anden mulighed er at bruge CO₂ fra naturgas til produktion af elektrofuels i kombination med Power-to-X (PtX).

Danske virksomheder forventes at have gode muligheder for at opnå en styrkeposition i et voksende marked for CCUS-teknologier ved at udvikle og levere økonomisk bæredygtige og skalerbare CCUS-løsninger. De gode lokale forretningsmuligheder bliver understreget af, at der er adgang til en række forskellige aktører på tværs af hele forsyningskæden i relaterede sektorer som vedvarende energiproduktion, grøn brint, PtX og bæredygtige brændstoffer til lastbiler, skibsfart og luftfart samt lagringsmuligheder i den danske undergrund. Der er behov for, at økosystemet af SMV'er omkring CCUS-teknologien og CCUS-infrastrukturen udvikles,

således at danske SMV'er kan levere komponenter til CCUS og at alle dele af den samlede værdikæde kommer på plads.⁶ Tidlig involvering i etableringen af denne nye værdikæde, der skal muliggøre klimaneutralitet, er en meget værdifuld mulighed for økonomisk og social udvikling i udsatte regioner.

Derudover accelereres kravene til at få opdateret arbejdsstyrkens kompetencer i takt med, at der investeres i nye grønne teknologier. Kompetencerettede tiltag er således nødvendige dels for at sikre de nødvendige kompetencer til at kunne betjene de nye grønne løsninger, og dels for at sikre, at personer, der i dag arbejder i CO₂- og energitunge industrier, får de nødvendige kompetencer til at kunne overgå til de nye industrier, så de ikke falder ud af arbejdsmarkedet. For eksempel anslår Dansk Metal, at omtrent 3.290 arbejdspladser vil kunne fastholdes i beskæftigelse ved en konvertering af olie- og gasfelterne i Nordsøen til CCS-anlæg, herunder til drift, vedligeholdelse og servicering af de nye CCS-anlæg.⁷ Nord- og Syddjylland er placeret tæt ved Nordsøen og har således gunstige forhold for at kunne blive vigtige knudepunkter for udvikling af CCS-værdikæden.

På baggrund af ovenstående indkalder Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling nu ansøgninger til indsatser, der understøtter videreudviklingen af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS).

Foto: iStock.com/LukaTDB

5. Klimarådets statusrapport 2023

6. Klima-, Energi og Forsyningsministeriet 2021 "Klimaprogram 2021"

7. Dansk Metal (2021) "Potentiale for over 300 arbejdspladser på Nordsøen"

Fonden for Retfærdig Omstilling

I 2021-2027 investerer Fonden for Retfærdig Omstilling 636 mio. kr. i aktiviteter i Danmark, der skal afbøde de negative virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi. Midlerne er blandt andet målrettet projekter med potentiale til at sikre udviklingen af CO₂-fangst og -lagring, brun bioraffinering og brintrelaterede teknologier, herunder Power-to-X.

Midlerne fra Fonden for Retfærdig Omstilling bliver udmøntet af et indstillingsudvalg bestående af medlemmer med erhvervmæssig indsigt og teknisk ekspertise inden for klima- og energiområdet.

Indsatsen under Fonden for Retfærdig Omstilling komplementerer øvrige nationale indsatser for grønne nøgleteknologier og skaber synergi med andre EU-fonde og instrumenter, herunder Regionalfonden og Socialfonden Plus.

Det er Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling, der indstiller til Erhvervsstyrelsen, hvordan fondens midler anvendes. Erhvervsstyrelsen legalitetskontrollerer ansøgninger og varetager administrationen af projekter.

2. Geografisk afgrænsning

Nordjylland er udpeget med udgangspunkt i behovet for omlægning af drivhusgasintensive produktionsprocesser, og Syddjylland er udpeget med udgangspunkt i at afbøde konsekvenserne af udfasning af produktion af fossile brændstoffer i blandt andet Nordsøen. Derfor skal aktiviteter under fonden som hovedregel gennemføres i Nord- og/eller Syddjylland.

I tilfælde af, at aktiviteter foregår i andre landsdele eller operatører befinder sig i andre landsdele, vil det afgørende være, at effektskabelsen sker i Nord- og/eller Syddjylland. Områderne er udpeget på NUTS-3 niveau, hvorfor Syddjylland fx ikke omfatter Fyn.

Figur 1.
Opdeling af Danmark på NUTS-3 niveau

3. Organisering

Indsatsen skal gennemføres i regi af de projekter, der på baggrund af denne annoncering opnår tilsagn om tilskud. Hvert projekt forankres hos den ansøgende operatør, der efter accept af tilsagnsvilkår varetager projektledelse og projektadministration på eventuelle økonomiske partners vegne og dermed er ansvarlig for projektets gennemførelse.

Koordinering med øvrige indsatser

I det omfang, der er søgt midler fra Regionalfonden eller Socialfonden Plus under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, skal det klart beskrives, hvilke aktiviteter der påtænkes finansieret under denne ansøgning, idet de samme aktiviteter ikke kan finansieres med midler fra andre EU-fonde, fx via erhvervsfyrtårnet i Nordjylland inden for fangst, lagring, transport og anvendelse af CO₂ eller det sydjyske erhvervsfyrtårn inden for sektorkobling og PtX.

Det bør beskrives, hvordan indsatserne supplerer og understøtter de anbefalinger, som CCUS-klynge-samarbejder i flere landsdele har fremlagt i januar 2023. Det bør endvidere være beskrevet, såfremt

hovedaktiviteten i projektet er rettet mod forskning og udvikling, hvordan indsatserne supplerer og hænger sammen med de aktiviteter, der allerede er igangsat i regi af Innominations for hhv. PtX (MissionGreenFuels) samt CCUS (INNO-CCUS). Endvidere skal aktiviteterne koordineres med øvrige relevante indsatser, herunder det Energiteknologiske Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP), de godkendte teknologiske serviceinstitutter (GTS) samt Investeringstøtteordning for Grønne Innovative Teknologier under Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Endeligt skal ansøgninger forholde sig til øvrige offentligt støttede aktiviteter, herunder bl.a. CCUS-puljen på 16 mia. kr. CCUS-puljens første udbud udmøntes til én fangstoperatør, hvor midlerne skal finansiere omkostninger ved drift af CCS i hele værdikæden, herunder fra fangst til transport, infrastruktur og lagring

4. Indhold

Indsatsen skal finansieres inden for rammerne af Programmet for Fonden for Retfærdig Omstilling og prioriteten "Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)". Aktiviteter, der gennemføres under denne annoncering, er derfor underlagt programmets rammer og vilkår.

Indsatsen har til formål at understøtte arbejdet med at identificere og løse teknologiske, videns-, uddannelses- og organisatoriske barrierer og flaskehalse ved yderligere udvikling, skalering og udbredelse af CCUS-teknologierne, som skal anvendes i værdikæden.

Nærværende indsats kan endvidere suppleres med understøttede kompetencerettede tiltag, hvor fokus er på opkvalificering i tilknytning til udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS). Det vil med afsæt heri være muligt at kombinere flere aktivitetstyper under samme bevilling, fx kompetenceudviklingsaktiviteter og forsknings- og udviklingsaktiviteter. Kompetencerettede tiltag skal kombineres med andre aktiviteter i samme projekt og kan således ikke stå alene.

Projekter under den strategiske indsats kan fx indeholde:

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Med henblik på at understøtte etableringen og modningen af en værdikæde for CCUS i Danmark ydes der støtte til forsknings- og udviklingsaktiviteter, herunder projekter der afsøger og tester den samlede CCS-værdikæde fra fangst til transport og lagring af CO₂, eller som afsøger de tekniske potentialer for udvikling af omkostningseffektive fangstteknologier mv. Der kan også gives støttes til test, demonstration, tilpasning, skalering og markedsmodning af nye eller forbedrede teknologier, der styrker leverandørkæden blandt danske SMV'er.

Forprojekter: Feasibility studies, proof-of-principle

Forprojekter kan fx understøtte de første faser af et større anlægsprojekt. Det kan indbefatte tilskud til foranalyser vedrørende nyetablerede anlæg, herunder geologiske undersøgelser, miljøkonsekvensvurderinger samt sikkerhedsvurderinger til at definere acceptable sikkerhedsniveauer mv. Et forprojekt kan endvidere fokusere på at kortlægge transportmuligheder mellem punktkilderne og anvendelse eller lagring af CO₂ eller analysere sikkerhedsaspekter ved CO₂-lagring. Analyserne skal være supplerende i forhold til allerede igangværende aktiviteter.

Kompetencerettede tiltag

Med henblik på at sikre, at virksomhederne er i besiddelse af de nødvendige kompetencer, herunder ledelseskompeterer og den nødvendige arbejdskraft til at drive og videreudvikle CCUS, kan der ydes støtte til supplerende kompetencerettede tiltag. Disse tiltag

kan fx være i form af kompetenceudvikling eller systematisk opkvalificering/omskoling af medarbejdere eller ledere eller tilknytning af personer, fx ledige med mellemlang eller lang videregående uddannelse, til konkrete udviklingsopgaver i private virksomheder med henblik på at løse rekrutteringsudfordringer.

Bemærk, at kompetencerettede tiltag skal kombineres med andre aktiviteter i samme projekt og således ikke kan stå alene.

Bygge- og anlægsinvesteringer

For at understøtte projekter, der kan gøre en væsentlig forskel for udvikling af lokale værdikæder for CCUS, kan der gives investeringsstøtte til bygge- og anlægsarbejde. Det gælder især forudsætningskabende anlæg, som er nødvendige i understøttelsen af etableringen af CCUS-værdikæder i Danmark. Det bemærkes, at der alene kan ydes støtte til nyetablerede anlæg, at der kan ikke ydes støtte, efter anlægget er sat i drift, og at støtten skal være uafhængig af produktionen.

Bemærk, at der kan være begrænsninger i forhold til støtte til store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, hvilket er uddybet i afsnittet vedr. vurdering af ansøgninger.

Målgruppe

Værdikæden på området inden for CCUS er bred og tværsektoriel, idet den involverer virksomheder og aktører inden for både forsynings-, energi- og miljøsektorerne og kan ligeledes omfatte vidensinstitutioner.

Projekter under indsatsen kan derfor søges af både små, mellemstore og store virksomheder, gerne i samarbejde med GTS'er, viden- og uddannelsesinstitutioner, klynger og organisationer med viden om udvikling på området mv. Virksomhederne kan både være operatør (ansøger) eller deltager i et partnerskab. Indsatsen giver således mulighed for, at virksomheder kan søge direkte, i partnerskaber eller fx i konsortier af virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner. I forlængelse heraf understøtter indsatsen ligeledes fremme af samarbejdet mellem virksomheder, GTS-institutioner og relevante viden- og uddannelsesinstitutioner.

Store virksomheder kan ikke opnå støtte til produktive investeringer,⁸ men vil kunne deltage i fx forsknings- og udviklingsaktiviteter, forprojekter, kompetencerettede tiltag mv.

Der kan være begrænsninger i relation til støtte til virksomheder i primærsektoren, store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Den Europæiske Unions emissionshandelssystem, hvilket udfoldes i afsnit 6: Vurdering af ansøgninger.

Foto: iStock.com/Petmal

8. EU-Kommissionen definerer produktive investeringer som virksomhedsinvesteringer i anlægsaktiver eller immaterielle aktiver, der skal bruges til produktion af varer og tjenesteydelser og dermed bidrager til bruttoinvesteringerne og beskæftigelsen.

5. Ansøgningen

I det følgende beskrives, hvilke oplysninger en ansøgning bør indeholde. En fyldestgørende ansøgning indeholder således:

Budget og kontoplan

- Et samlet budget med udgangspunkt i den valgte kontoplan for projektet med relevante beregningsforudsætninger beskrevet i budgetnoterne.
- Budgettet bør beskrive, hvorledes udgifterne fordeles på de enkelte kontolinjer i den valgte kontoplan. Der kan læses mere om valg af kontoplan i afsnittet "Valg af kontoplan".

- Et udspecificeret budget for relevante hovedaktiviteter, samt hvilke partnere der afholder udgifterne. Dette skal bidrage til at afklare, hvilke statsstøtteløsninger der er relevante for projektet.
- En udspecificering af den øvrige finansiering af projektet som helhed evt. med relevante beregningsforudsætninger.

Effektkæde og kritiske antagelser

- En forklaring på sammenhængen mellem aktiviteter, output og resultater i en effektkæde.
- Målbare succeskriterier opstillet ved hjælp af programfaste indikatorer og evt. med supplerende projektspecifikke indikatorer.
- En effektkæde samt en beskrivelse af de kritiske antagelser for, at projektet kommer til at virke efter hensigten. Projektets effektkæde bør omfatte sammenhængen mellem projektets aktiviteter, output, resultater/effekter, herunder effekter på længere sigt efter projektets afslutning. Der kan læses mere om valg af effektkæde i afsnittet "Effektkæde".

Statsstøtthåndtering

- En redegørelse for, hvordan evt. statsstøtte som projektets partnere og/eller deltagere modtager i forbindelse med deres deltagelse i projektet kan håndteres. Ansøger bedes benytte skemaet i bilag 2 (Excel) i startpakken til denne redegørelse. Der kan læses mere om mulighederne for statsstøtthåndtering for denne annoncering i afsnit 6 "Finansiering". Bemærk, at den endelige statsstøtteløsning for projektet fastsættes af Erhvervsstyrelsen i forbindelse med den legalitetskontrol, der gennemføres forud for endeligt tilsagn.

Evaluering

- Overvejelser om midtvejsevaluering. Alle projekter, som modtager 3 mio. kr. eller mere i støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling, skal midtvejsevalueres af en ekstern evaluator, som udpeges af Erhvervsstyrelsen. Udgiften til midtvejsevalueringen afholdes af projektet og kan indgå som en støtteberettiget udgift. Husk derfor at indregne udgiften hertil i projektbudgettet.
- Evt. overvejelser om slutevaluering. Projektet kan derudover ansøge om støtte til slutevaluering gennemført af den af Erhvervsstyrelsen udpegede evaluator. Udgifter til en eventuel slutevaluering afholdes af projektet, og kan indgå som en støtteberettiget udgift. Husk at afsætte midler hertil i projektbudgettet, såfremt I ønsker at anvende muligheden. Der henvises til startpakken

på annonceringssiden for yderligere information om evaluering, samt mulighederne for at tilkøbe en udvidet evaluering.

Valg af kontoplan

Det er vigtigt at overveje grundigt, hvilken kontoplan der er den rette for netop det projekt, der ønskes gennemført, og at man som ansøger får valgt den rette kontoplan fra begyndelsen.

Årsagen er, at muligheden for at gennemføre projektet smidigt og succesfuldt kan påvirkes af valget af kontoplan. Det kan det, fordi de forskellige kontoplaner giver forskellige muligheder for at medtage udgifter i støttegrundlaget, og har forskellige regler for, hvordan de udokumenterede tillæg beregnes. Det er ikke muligt at skifte kontoplan, efter et tilsagn er givet.

Der findes fire forskellige kontoplaner, som benævnes 7, 15, 20 og 40 pct. kontoplaner.

Kontoplanernes pct. henviser til de beregnede udokumenterede tillæg for de enkelte kontoplaner. Der er forskellige regler for, hvordan det udokumenterede tillæg beregnes for de fire kontoplaner. Det er ikke

nødvendigt det højeste udokumenterede tillæg, der giver den mest optimale støtte til projektet og den enkleste administration. Det afgørende at se på, når man skal vælge kontoplan, er projekternes aktiviteter og udgifter.

Det beregnede tillæg er udokumenteret, hvilket betyder, at udgifter, som skal dækkes af tillægget, ikke skal dokumenteres overfor Erhvervsstyrelsen. Samtidig betyder det, at ikke alle udgifter kan medtages som direkte udgifter i projektets budget, idet en række udgifter i stedet skal dækkes af tillægget. Derfor er det vigtigt, at man som ansøger er opmærksom på regler for kontoplanerne og for implikationer af valget af kontoplaner.

Under denne annoncering er der mulighed for at vælge mellem alle fire kontoplaner.

Hvilken kontoplan og dermed hvilke konti projektet kan benytte sig af, dvs. hvilke udgifter, som kan indgå som direkte udgifter, afhænger af, hvilket udokumenteret tillæg projektet ønsker at gøre brug af. Læs mere om kontoplaner og udgiftsmodeller i støtteberettigelsesvejledningen 2021-2027, inkl. allongen til vejledning om støtteberettigelse.

Tabel 1. Oversigt over kontoplaner

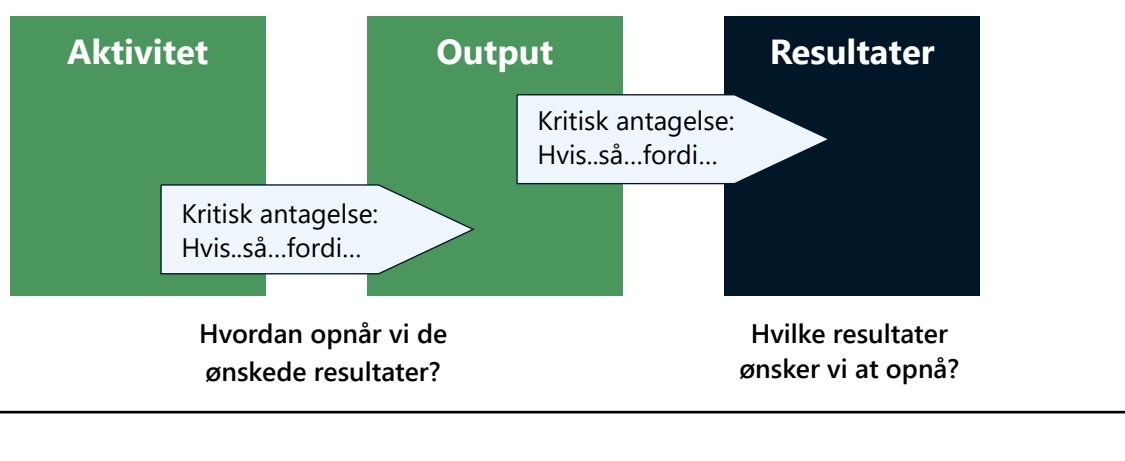
Kontoplan	Procenten beregnes på baggrund af:	Hvornår er kontoplanen en fordel?
40 pct.	40 pct. beregnet på <u>baggrund af projektarbejde</u> til dækning af andre udgifter.	Kontoplanen er fordelagtig for løntunge projekter . Kontoplanen minimerer dokumentationskravene, da der alene skal fremvises dokumentation for udgifter til projektarbejde og projektdeltagelse.
20 pct.	20 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af projektarbejde. 7 pct. beregnet på baggrund af eksterne udgifter til dækning af øvrige udgifter.	Kontoplanen er fordelagtig for projekter med fokus på støtte til private virksomheders indkøb af konsulentudgifter og investeringer .
7 pct.	7 pct. beregnet på <u>baggrund af alle støtteberettigede udgifter</u> til dækning af øvrige udgifter.	Kontoplanen giver fuld fleksibilitet til udgifter og projekttaktiviteter , idet kontoplanen giver mulighed for at opnå støtte til alle støtteberettigede udgiftstyper.
15 pct.	15 pct. beregnet på <u>baggrund af projektets udgifter til projektarbejde</u> til dækning af øvrige udgifter.	Kontoplanen giver fuld fleksibilitet vedrørende udgifter og projekttaktiviteter, idet kontoplanen giver mulighed for at opnå støtte til alle støtteberettigede udgiftstyper.

På Erhvervsstyrelsens hjemmeside kan du finde [vejledninger til de enkelte kontoplaner](#), som kan anvendes i forbindelse med projektet. Desuden kan der rekvireres Excel-budgetskabeloner til de enkelte kontoplaner, ved at henvende sig til annonceringens kontaktperson.

- **Projektets hovedaktiviteter** er de vigtigste handlinger, som udføres i projektet.
- **Projektets output** er de leverancer eller "produkter", som projektets aktiviteter umiddelbart skaber, jf. tabel 2.
- **Projektets efterfølgende resultater** på kort og langt sigt, jf. tabel 2. De resultater, der kan skabes på kort sigt, er de resultater, der kan måles i projektperioden. De langsigtede resultater er resultater, der først kan måles efter projektperioden.

Effektkæde, indikatorer og måltal

En effektkæde beskriver de vigtigste årsagsvirkningssammenhænge i et projekt. Hvis der søges om tilskud fra Fonden for Retfærdig Omstilling, bedes ansøger beskrive projekts effektkæde i tre led:

Tid

Ansøger bør opstille målbare kvantitative succeskriterier (indikatorer) i ansøgningen for hver enkelt aktivitet, output og resultat.

Effektkæden bør beskrives, så det er tydeligt dels, at der er kvalitativ indbyrdes sammenhæng mellem indholdet i aktiviteter, output og effekter og dels, at der er kvantitativ sammenhæng mellem det planlagte antal aktiviteter, output og resultater.

Endelig bedes ansøger beskrive de kritiske forudsætninger for, at projektets aktiviteter rent faktisk vil skabe de forventede output, og at disse output herefter vil give de ønskede resultater.

Ansøger bedes anvende de definitioner og målemetoder, som fremgår af indikatorvejledningen for Fonden for Retfærdig Omstilling – og opstille måltal for projektet samt forklare, hvordan disse er fastsat. Indikatorvejledning for Fonden for Retfærdig Omstilling samt "Vejledning om modeller til indhentelse og dokumentation af start- og slutoplysninger i Socialfond Plus projekter og visse projekter under Fonden for Retfærdig Omstilling" kan findes på vores hjemmeside.

I ansøgningen angives forventede måltal for følgende programfastsatte indikatorer fordelt på aktivitetstyper (hvor relevant). Se nedenstående eksempler på effektkæder.

Eksempler på effektkæder:

Aktiviteter	Output	Resultater
<p>EKSEMPLER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indkøb af rådgivning • Investeringsstøtte • Forskning og udvikling: tilskud til forsknings- og innovationsaktiviteter • Forprojekter (tilskud til foranalyser) • Kompetencer udvikling, styrkelse af ledelseskompeter, kompetencetilførsel 	<p>EKSEMPLER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder) • Virksomheder, der modtager tilskud • Antal virksomheder, der har modtaget støtte for at opnå reduktion af drivhusgasemissioner • Virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer • SMV'er, der investerer i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab • Investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling • Antal analyser og forprojekter, som er støttet 	<p>EKSEMPLER:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skabte job i enheder, der har modtaget støtte • Private investeringer, som matcher offentlig støtte (heraf: tilskud, finansielle instrumenter) • Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation • Skønnede drivhusgasemissioner • SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab • Antal virksomheder, der har udviklet koncepter til nye produkter eller løsninger • Antal deltagere, der opnår uformelle kvalifikationer umiddelbart efter deltagelsen • Antal deltagere, der er fastholdt i beskæftigelse seks måneder efter deltagelsen

Tabel 2. Eksempler på relevante programfastsatte indikatorer

Aktiviteter	Output	Resultater
Rådgivning	Virksomheder, der har modtaget støtte (herunder: mikrovirksomheder, små, mellemstore og store virksomheder) à måleenhed: Antal virksomheder	Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation → måleenhed: Antal virksomheder
Investeringsstøtte	<ul style="list-style-type: none"> Virksomheder der har modtaget støtte Investeringer i udstyr og anlæg til fremme af grøn omstilling 	<ul style="list-style-type: none"> Private investeringer, som svarer til offentlig støtte Skønnede drivhusgasemissioner → måleenhed: Ton CO₂e/år
Forskning og udvikling	<ul style="list-style-type: none"> Virksomheder, der har modtaget støtte Virksomheder, der samarbejder med forskningsorganisationer 	<ul style="list-style-type: none"> Små og mellemstore virksomheder (SMV'er), der indfører produkt- eller procesinnovation → måleenhed: Antal virksomheder Antal virksomheder, der har udviklet nye koncepter til nye produkter eller løsninger → måleenhed: Antal virksomheder Skønnede drivhusgasemissioner → Måleenhed: Ton CO₂e/år
Forprojekter	<ul style="list-style-type: none"> Antal analyser og forprojekter, som er støttet Antal virksomheder, der har modtaget støtte 	
Kompetenceudvikling, ledelse og kompetencetilførsel	<ul style="list-style-type: none"> Samlet deltagerantal Virksomheder der har modtaget støtte SMV'er der investerer i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab Virksomheder, der modtager tilskud Antal virksomheder, der har modtaget støtte for at opnå reduktion af drivhusgasemissioner 	<ul style="list-style-type: none"> Antal deltagere, der opnår uformelle kvalifikationer umiddelbart efter deltagelsen Antal deltagere, der er fastholdt i beskæftigelse seks måneder efter deltagelsen SMV-personale, der har afsluttet en uddannelse i færdigheder med henblik på intelligent specialisering, industriel omstilling og entreprenørskab.

I det elektroniske ansøgningsskema kan tilføjes projektspecifikke indikatorer, som ansøger vurderer, er vigtige for at demonstrere indsatsens resultatskabelse.

vil den blive sendt i partshøring hos ansøger. Den eksterne vurdering vil alene indgå som en del af den samlede vurdering.

6. Vurdering af ansøgninger

Alle ansøgninger skal opfylde de nedenstående krav og vurderes og scores på baggrund af de udvælgelseskræfter, der fremgår af denne annoncering.

I forbindelse med vurderingen af ansøgningerne kan der indhentes en udtalelse fra én eller flere eksterne fageksperter. Hvis der indhentes en ekstern vurdering,

Projektperiode

Projektperioden kan vare op til 3 år og skal senest være afsluttet august 2026. Projektperioden starter fra den dag, ansøger modtager en kvitteringsskrivelse for indsendelse af ansøgningen.

Rammer for ansøgningen

Ansøgninger skal ligge inden for annonceringens rammer og rammerne i Programmet for Fonden for

Retfærdig Omstilling, indsatsområdet vedr. "Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)". værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring (CCUS)".

Fonden for Retfærdig Omstilling kan ikke yde støtte til investeringer i forbindelse med produktion, forarbejdning, transport, distribution, lagring eller forbrænding af fossilt brændsel.

Der er endvidere en række begrænsninger relateret til støtte, der ydes til virksomheder fra primærsektoren, store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem:

a. Store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem

Tabel 3 belyser, hvilke aktiviteter store virksomheder og alle virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, kan opnå støtte til. Jf. tabellen vil disse virksomheder således ikke kunne opnå støtte til produktive investeringer, herunder investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS⁹ aktiviteter eller støtte til test og demonstration i industriel skala. Anlæg eller dele af anlæg, der benyt-

tes til forskning, udvikling og test af nye produkter, er imidlertid ikke omfattet af disse krav. Det vil sige, at disse virksomheder fx vil kunne deltage i forsknings- og innovationsaktiviteter til og med TRL-niveau 6 (Europa-Kommissionens TRL-definition).

b. Primærsektoren

Virksomheder fra primærsektoren kan deltage i projekter under indsatsen, hvis projektet involverer samarbejde mellem disse virksomheder og virksomheder fra andre sektorer. Primærsektoren kan fx levere restfraktioner fra landbruget, som kan omdannes til fx biogas. Primære erhverv kan ikke være fokus for indsatsen, og virksomheder fra primære erhverv kan ikke være eneste målgruppe i et projekt.

Udvælgelseskriterier

Alle ansøgninger vurderes og scores på baggrund af udvælgelseskriterier i tabel 4.

For at komme i betragtning til et tilsagn om tilskud skal en projektansøgning opnå minimum 65 point, samt mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium.

Tabel 3

Store virksomheder og alle virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem, kan opnå støtte til	Store virksomheder og virksomheder, der er omfattet af Unionens emissionshandelssystem kan ikke opnå støtte til
Rådgivning	Produktive investeringer ¹⁰
Forskning og udvikling	Investeringsstøtte mhp. at reducere drivhusgasemissioner fra ETS ¹¹ aktiviteter eller test og demonstration i industriel skala, jf. bilag 1 i direktiv 2003/87/EF.
Forprojekter: Feasibility studies, proof-of-principle	
Kompetenceudvikling	
Ledelse (styrkelse af ledelseskompetencer)	
Kompetencetilførsel	

9. Industrianlæg, der er omfattet af Unionens Emissionshandelssystem, jf. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/87/EF.

10. Europa-Kommissionen definerer produktive investeringer som virksomhedsinvesteringer i anlægsaktiver eller immaterielle aktiver, der skal bruges til produktion af varer og tjenesteydelser og dermed bidrager til bruttoinvesteringerne og beskæftigelsen. Jf. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021, s. 4.

11. Industrianlæg, der er omfattet af Unionens Emissionshandelssystem, jf. EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2003/87/EF.

Tabel 4. Udvælgelseskræterier

Kriterier	Point
<p>A. Formål og effekt</p> <p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At projektet bidrager til at håndtere de økonomiske og sociale virkninger af omstillingen til en klimaneutral økonomi i Nord- og/eller Sydjylland. • At ansøger beskriver projektets formål og indhold samt underbygger, hvordan projektet bidrager til realiseringen af indsatsen. • At ansøger opstiller en logisk effektkæde, der sandsynliggør, at de planlagte aktiviteter vil lede til de output og resultater, ansøger har angivet. • At teknologiens stadiet er klart beskrevet, herunder den teknologiske udvikling der tilsigtes i projektperioden¹² – eller at der er tale om et klart beskrevet forprojekt, hvis gennemførelse væsentligt kan fremme hensigten med annonceringen, fx via undersøgelser, udredninger, forsøg mv. • At projektet indeholder relevante kompetencerettede tiltag, og dermed bidrager til at sikre, at virksomhederne har adgang til kvalificeret arbejdskraft og at kompetencerne til den grønne omstilling hos medarbejderne /arbejdsstyrken samlet set styrkes. Hvis kompetenceudvikling ikke vurderes relevant i projektet, begrundes dette. • At ansøger, hvis relevant, beskriver hvordan anlægsinvesteringer med en levetid på over 5 år klimasikres. 	0-50
<p>B. Gennemførlighed</p> <p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At det er sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres på 3 år eller mindre, og at aktiviteter og udgifter kan afholdes inden for den tidsmæssige ramme. Det skal være sandsynliggjort, at projektet kan gennemføres som beskrevet, herunder at ansøger har en klart beskrevet tidsplan. • At ansøger har redegjort for projektets indlejrede risici og har forholdt sig til passende foranstaltninger for at afværge disse. • At der, hvis nødvendigt, er tilvejebragt de nødvendige tilladelser – eller sandsynliggjort at de vil blive tilvejebragt – og overholdt relevante rammebetingelser for, at projektet kan gennemføres, herunder klima- miljø- og sikkerhedsgodkendelser eller lignende. • At ansøger har sandsynliggjort, at der er sammenhæng mellem aktiviteter og budget, og at finansieringen og – hvor relevant – statsstøtteløsningen er tilvejebragt. 	0-30
<p>C. Forenkling, organisering og partnerskab</p> <p>Der vil under dette kriterium blive lagt følgende til grund for vurderingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At ansøger har sammensat en projektorganisering med relevante aktører, som har den nødvendige faglige og organisatoriske kapacitet til at gennemføre projektet som beskrevet samt at ansøger demonstrerer lokalt ejerskab og opbakning. • At ansøger har redegjort for, at erhvervs- og innovationsfremmeaktører, der indgår i projekterne, har en klar operationel rolle i forlængelse af deres kerneopgave og -kompetencer i erhvervsfremme- og innovationssystemet, og derfor ikke har u hensigtsmæssige overlap med andre aktørers aktiviteter. • At ansøger har forholdt sig til øvrige, eventuelt relevante initiativer og aktører på området, og beskrevet hvordan projektet tilsigter koordination med disse med henblik på sikring af synergi og merværdi, herunder i relation til initiativer igangsat under fx EUDP eller relevante Innomissions. 	0-20

12. *Technological Readiness Levels (TRL): Ved beskrivelse af teknologiens modenhet og stadiet, henvises der til Europa-Kommissionens dokumentet "A European strategy for Key Enabling Technologies – A bridge to growth and jobs" (COM(2012) 341), der bl.a. indeholder Europa-Kommissionens indeksering af TRL-niveauer, side 18.)*

Prioritering af midler og ansøgninger

Midlerne udmøntes i åben konkurrence, uden der på forhånd reserveres midler til hver geografi, men indstillingsudvalget kan i fordelingen af midler vægte hensyn til en geografisk balance i fordelingen af midler til aktiviteterne i de to landsdele, Nord- og Sydjylland.

I tilfælde af lighed i score mellem to eller flere ansøgninger, og hvor der ikke er tilstrækkelige midler tilbage i puljen til at imødekomme alle ansøgninger, kan udvalget indstille det projekt, der kan fremme geografisk balance til tilsagn.

I tilfælde af, at ansøgninger fra én landsdel opnår pointtal/scorer, så de samlet set vil opnå mere end to tredjedele af puljens midler, hvis alene scoren på ovenstående kriterier lægges til grund, forbeholder udvalget sig ret til at tildele en eller flere ansøgninger færre midler end ansøgt eller give afslag, for at fremme geografisk balance mellem landsdelene.

Derudover kan indstillingsudvalget ki forhold til den enkelte ansøgning beslutte, hvilke konkrete delaktiviteter eller delprojekter der bedst bidrager til at realisere indsatsen inden for projektperioden under hensyn til

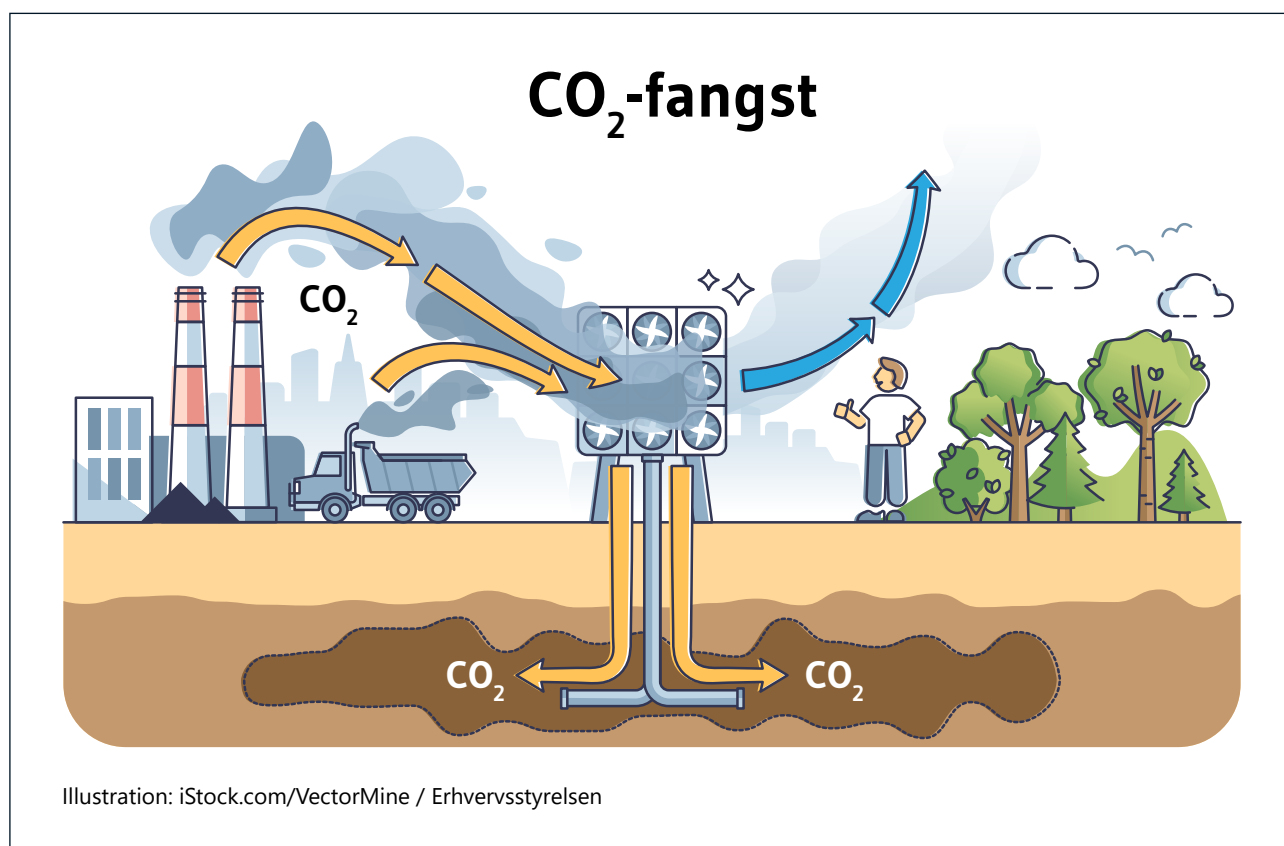
programmets formål. Det betyder, at indstillingsudvalget kan indstille delaktiviteter eller delprojekter til afslag. Fx kan dette tænkes relevant, hvis en ansøgning indeholder flere forskellige delprojekter eller delaktiviteter, og hvor indstillingsudvalget vurderer, jf. indsatsens udvælgelseskræterier, at kun nogle af disse delprojekter eller delaktiviteter er realiserbare og/eller bidrager til indsatsens formål.

Indstillingsudvalget kan, såfremt en eller flere ansøgninger ikke opnår mindst 65 point, vælge ikke at udmønte alle midler og i stedet vælge at gennemføre en ny annoncering i en eller begge geografier. Indstillingsudvalget kan i en eventuel beslutning om at tilbageholde midler lægge vægt på hensyn til at sikre den geografiske balance i fordelingen af midler, jf. ovenfor.

Ekstraordinært regnskab i 2025

Erhvervsstyrelsen kan kræve, at der udover de to halvårige afrapporteringer, indsendes en ekstraordinær afrapportering i 2025, for at sikre fremdrift for Fonden for Retfærdig Omstilling.

I det tilfælde vil der, som ved andre afrapporteringer, være udgifter til revision, som vi derfor anbefaler

ansøger at budgettere med. Beslutning om, hvorvidt der bliver krav om en ekstraordinær afrapportering, vil blive udmeldt senest medio 2025.

Ligestilling, inklusion og ikke-forskelsbehandling

Ansøger skal overholde gældende ret, jf. de horisontale grundforudsætninger, som nævnes nedenfor. Ansøger skal i ansøgningen redegøre for, hvordan overholdelse af de horisontale principper sikres. Projektansøgninger sagsbehandles af Erhvervsstyrelsen, hvor det bl.a. kontrolleres, om projektets aktiviteter overholder principper om ligebehandling.

Ikke-diskrimination og tilgængelighed for personer med handicap er et generelt princip i det danske samfund, og der findes danske retsregler om forskelsbehandling og tilgængelighed, som projekterne skal overholde, jf. de horisontale grundforudsætninger. I henhold til dansk lov er der forbud mod forskelsbehandling på grund af køn for enhver arbejdsgiver, myndighed og organisation inden for offentlig forvaltning og almen virksomhed.

Offentlige myndigheder skal overholde FN's handicapkonvention, der fx omtaler universelt design og tilgængelighed til ikke alene bygninger, men til produkter og tjenesteydelser i bred forstand. Ingen ansøger vil på grundlag af køn, race eller etnisk oprindelse, religion

eller tro, handicaps, alder eller seksuel orientering blive forhindret i at ansøge om og opnå støtte.

Vurderes flere ansøgninger at være af samme kvalitet i øvrigt, jf. udvælgelseskriterierne ovenfor, skal der gives prioritet til ansøgninger, der bedst tilgodeser hensynene til lige muligheder og ikke-diskrimination.

Opfyldelse af The Do No Significant Harm principle (DNSH)

Programmets tiltag er miljøvurderet efter principperne i den danske miljøbeskyttelseslov og vurderet efter DNSH-princippet jf. artikel 9. stk. 4 i forordningen (EU) 2021/1060 om fælles bestemmelser.

Programmets tiltag er vurderet forenelige med DNSH-principperne, og der er ikke identificeret særlige udfordringer i forhold til miljøet. Alle projektansøgninger skal overholde gældende EU- og dansk lovgivning og skal i projektansøgninger redegøre for de miljømæssige og klimamæssige konsekvenser ved projektets udførelse, når relevant.

7. Finansiering

Samlet udbyder Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling op til 190 mio. kr. med denne annoncering.

Støtteprocent

Den samlede støtteprocent (støtteintensitet) kan maksimalt udgøre 40 pct. Støtteprocenten for indsatsen i det enkelte projekt afhænger af den valgte statsstøtteløsning, da flere bestemmelser i den generelle gruppefritagelsesforordning, jf. afsnittet nedenfor om statsstøtte, begrænser, hvor meget støtte den enkelte virksomhed kan modtage i støtte i forhold til de samlede støtteberettigede udgifter for den konkrete aktivitet (støtteintensitet). Se mere om EU's statsstøtteregler nedenfor.

Den øvrige finansiering forventes at komme fra partnerne i projektet, men kan også komme fra stat, regioner, kommuner, organisationer, fonde mv. (dog ikke andre EU-fonde). Midler fra stat, region og kommuner er også omfattet af statsstøttereglerne, som kan begrænse støtteintensiteten jf. vejledning om støtteberettigelse. Hvis et projekt omfatter statsstøtte i henhold til gældende EU-regler, kan den samlede EU-medfinansiering blive mindre end den maksimale støtteprocent angivet ovenfor. De udgifter, som projektet kan tage med i støttegrundlaget, afgrænses også af støtteberettigelsesvejledningen (inkl. allongen) 2021-2027. Derfor skal udgifter både være støtteberettigede efter statsstøttereglerne og efter støtteberettigelsesvejledningen 2021-2027, før de kan medtages i støttegrundlaget. [Læs "vejledning om støtteberettigelse"](#)

EU's statsstøtteregler

Hvad er statsstøtte?

Statsstøtte er, når en virksomhed modtager offentlige midler til aktiviteter, der gør, at denne får en bedre position på markedet end de virksomheder, der ikke modtager støtte.

Statsstøtte er, når en virksomhed modtager offentlige midler til aktiviteter, der gør, at denne får en bedre position på markedet end de virksomheder, der ikke modtager støtte. Det er tilfældet uanset den konkrete form for støtte, dvs. både ved kontante tilskud og i de situationer, hvor ydelser stilles helt eller delvist gratis til rådighed for projektdeltagere. Den offentlige støtte kan, uanset formen, fordreje konkurrencen på det marked, hvor aktiviteten bliver gennemført.

Statsstøtte omfatter alle former for offentlig støtte, bl.a. EU-støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling og andre former for offentlig støtte. Det er ikke afgørende, hvilken formel juridisk status, modtageren af støtten har. Derfor kan både fysiske personer og juridiske

personer som fx selskaber, offentlige institutioner og velgørende institutioner være modtagere af statsstøtte. Det er selve aktiviteten, der er afgørende for, hvornår modtageren er en "virksomhed" i statsstøttere retlig henseende. Der er kun tale om statsstøtte, når de offentlige midler anvendes til økonomiske (kommercielle) aktiviteter. Offentlig støtte til ikke-økonomiske aktiviteter er derfor ikke statsstøtte. Et projekt kan både indeholde økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter. Det er derfor vigtigt, at et projekt får kortlagt sine aktiviteter og valgt den rigtige statsstøtteløsning, inden projektet går i gang.

Udover at læse de relevante forordninger er det en fordel at læse [Erhvervsstyrelsens notat om økonomisk aktivitet](#)

Støtten i denne annoncering kan ydes efter:

- Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EUT L 352/1). (**De minimisforordningen**) og/eller
- Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108, (EUT 2014 L 187) (**Den generelle gruppefritagelsesforordning**)

Foto: iStock.com/AleksandarGeorgiev

Det er vigtigt, at ansøger læser forordningerne og sætter sig grundig ind i reglerne. I forbindelse med ansøgningen kan *Bilag 1: Vejledning til udfyldelse af "Bilag 2 - Statsstøtteløsning"* anvendes til at kvalificere og redegøre for den ønskede statsstøtteløsning. Find bilaget i startpakken på hjemmesiden.

De minimis

En statsstøtteløsning under de minimis-reglen er en enkel måde at håndtere og tildele statsstøtte på. Offentlig støtte under de minimis-reglen kan gives til en virksomhed uden nærmere begrundelse inden for næsten alle sektorer og er ikke knyttet til bestemte støtteberettigede udgifter. De minimis-støtte betyder, at en virksomhed må modtage op til 200.000 EUR (ca. 1,5 mio. kr.) over en periode på tre regnskabsår.

Den treårige periode løber fra det tidspunkt, hvor støttemodtageren juridisk opnår ret til støtten, fx ved accept af tilsagnet, til at modtage støtten, og ikke fra det tidspunkt, hvor støttemodtageren faktisk får udbetalt støtten. Perioden er glidende i den forstand, at hver gang der ydes ny de minimis-støtte, skal man medregne den samlede de minimis-støtte, der er ydet i det indeværende og i de to foregående regnskabsår.

De minimis forordningen regulerer de minimis-reglen, og det er vigtigt, at ansøger selv orienterer sig i forordningen samt i støtteberettigelsesvejledningens afsnit om statsstøtte, hvor der blandt andet kan læses mere om, hvordan reglen anvendes på koncernforbundne virksomheder.

Den generelle gruppefritagelsesforordning

Den generelle gruppefritagelse kan alene anvendes i projekter, hvor de økonomiske partnere, som skal modtage statsstøtte efter den generelle gruppefritagelse, er kendt forud for ansøgningen om midler eller forud for underskrift af tilsagn.

Det betyder, at den generelle gruppefritagelse ikke kan anvendes i projekter, hvor partnerne enten ikke er kendt på forhånd eller af en eller anden grund ikke fremgår i ansøgningen forud for tilsagnet, fx projekter, hvor virksomheder løbende i projektperioden kan søge om hjælp til løsning af konkrete udfordringer.

Hvis en partner med statsstøtte udtræder af partnerskabet i et projekt, der fra starten er godkendt i henhold til den generelle gruppefritagelse, så mister de øvrige partnere ikke muligheden for at anvende den generelle gruppefritagelse, fordi disse partnere

Foto: iStock.com/ilkercekk

var kendt før tilsagnets underskrift. En indtrædende ny partner i projektet vil dog ikke have mulighed for at anvende den generelle gruppefritagelse, da denne partner ikke var kendt på forhånd. Den indtrædende partner vil dog kunne modtage de minimis, såfremt den indtrædende partner opfylder kriterier herfor.

En statsstøtteløsning under den generelle gruppefritagelse er typisk mere administrativt ressourcekrævende, men til gengæld er der mulighed for at give langt højere støttebeløb end ved de minimis-reglen. Det er hensigten med reglerne i gruppefritagelsen, at støtte til en lang række forskellige aktiviteter kan håndteres under disse regler. For at kunne anvende bestemmelserne i den generelle gruppefritagelse, er det en betingelse, at støtten har tilskyndelsesvirkning. Virksomhedernes incitament for deltagelsen i projektaktiviteten skal så at sige være udløst af den offentlige medfinansiering.

Tilskyndelsesvirkning dokumenteres som udgangspunkt ved, at ansøger i forbindelse med indsendelse af ansøgningen vedlægger "ansøgning om statsstøtte", "standarderklæring vedr. anvendelse af den generelle gruppefritagelsesforordning" samt en erklæring om virksomhedens størrelse, hvis der er tale om en SMV. Dette skal ske for hver enkelt partner, som skal modtage støtte efter den generelle gruppefritagelsesforordning. [Alle erklæringer er tilgængelige på Erhvervsstyrelsens hjemmeside](#). Tilskyndelsesvirkningen skal dokumenteres inden et givent projekt eller

en selvstændig aktivitet påbegyndes, herunder inden der indgås bindende aftaler.

Hvis der efterfølgende foretages ændringer i det ansøgte projekt, kan det medføre, at tilskyndelsesvirkningen bortfalder for virksomheder, der er omfattet af ændringen. Det gælder for ændringer, der ikke er af ren formel eller administrativ karakter.

Under denne annoncering forventes det umiddelbart, at følgende artikler under den generelle gruppefritagelse vil kunne være relevante til håndtering af statsstøtten. Der er ikke tale om en udtømmende liste:

- Artikel 17, Investeringsstøtte til SMV'er
- Artikel 18, Støtte til konsulentbistand til SMV'er
- Artikel 25, Støtte til forsknings- og udviklingsprojekter
- Artikel 26, Investeringsstøtte til forskningsinfrastruktur
- Artikel 28, Innovationsstøtte til SMV'er
- Artikel 31, Uddannelsesstøtte

Den maksimalt tilladte støtteintensitet afhænger også af virksomhedens størrelse. Som udgangspunkt kan små og mellemstore virksomheder modtage mere støtte i forhold til deres egenfinansiering end store virksomheder. I nogle tilfælde kan gruppefritagelsen slet ikke benyttes til store virksomheder, da en række af bestemmelserne kun kan anvendes af SMV'er. Vi anbefaler derfor, at ansøger læser Europa-Kommissionens vejledning om definitionen af SMV'er. Vejledningen kan findes på Europa-Kommissionens hjemmeside. [Læs Kommissionens vejledning om definition af SMV'er](#)

Det er ikke muligt under den generelle gruppefritagelsesforordning at yde støtte under denne annoncering til støttemodtagere, virksomheder eller lignende, der har ikke har efterkommet et påbud om tilbagebetaling af støtte ydet i Danmark, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

Det er heller ikke muligt at yde støtte til kriseramte virksomheder. Se definitionen på en kriseramt virksomhed i den generelle gruppefritagelsesforordning, art 2, nr. 18.

Der gøres opmærksomt på, at den generelle gruppefritagelsesforordning er under revision. Ændringerne forventes vedtaget i dette forår.

Såfremt ændringerne vedtages inden ansøgningsfristens udløb, vil ændringerne, herunder eventuelle nye bestemmelser, kunne anvendes på projekter under denne annoncering. Hvis I ønsker dette, skal I redegøre herfor, herunder hvordan jeres projekt iagttager de nye regler.

Når der vedtages ændringer af den generelle gruppefritagelsesforordning, gælder en tilpasningsperiode på seks måneder. Hvis denne periode udløber inden jeres projekt opnår tilsagn, skal projektet tilpasses i overensstemmelse med de nye regler, såfremt I ønsker at anvende gruppefritagelsen.

EU-midler

Midler skal generelt udmøntes inden for de gældende regler for anvendelsen af Fonden for Retfærdig Omstilling i Danmark. Potentielle ansøgere bør derfor orientere sig grundigt i Program for Fonden for Retfærdig Omstilling, i Fonden for Retfærdig Omstillings indikatorvejledning samt i "Vejledning om støtteberettigelse inkl. allongen til vejledning om støtteberettigelse, Regionalfonden, Socialfonden Plus og Fonden for Retfærdig Omstilling 2021-2027" (se afsnit 8 - Ansøgningsproces).

Den offentlige støtte til projekter skal være i overensstemmelse med reglerne om genomsigtighed og fri konkurrence, herunder navnlig EU's statsstøtte- og udbudsregler.

8. Ansøgningsproces

Ansøgning om EU-støtte fra Fonden for Retfærdig Omstilling søges hos Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling, der indstiller til Erhvervsstyrelsen om tildeling af midler fra Fonden for Retfærdig Omstilling. Ansøgningerne forventes behandlet på udvalgsmødet den 3. oktober 2023.

Erhvervsstyrelsen varetager sagsbehandlingen af de indkomne ansøgninger og udsteder tilsagn om EU-tilskud eller afslag på baggrund af ansøgningerne

og den efterfølgende legalitetskontrol. Ansøgninger om støtte til projekter under denne annoncering vil - foruden en vurdering af opfyldelsen af de generelle regler for tildeling af EU-midler (*legalitetskontrol*), jf. afsnit 7 - blive vurderet på baggrund af de udvælgelseskriterier, som fremgår af dette annonceringsmateriale under afsnit 6.

Kun ansøgninger, som opfylder de krav og kriterier, jf. afsnit 6 samt gældende regler, og som opnår mindst 65 ud af 100 point, samt mindst 50 pct. af det maksimale antal point på hvert kriterium kan komme i betragtning til tilskud.

Behandling af personoplysninger

Erhvervsstyrelsen behandler de oplysninger, som ansøger sender, eller som Erhvervsstyrelsen selv indsamler, i overensstemmelse med gældende regler. Ansøger kan læse mere om [Erhvervsstyrelsens behandling af personoplysninger](#) på Erhvervsstyrelsens hjemmeside. På siden findes bl.a. erklæring om underretning om behandling af personoplysninger i forbindelse med modtagelse af ansøgninger samt oplysning om ansøgers ansvar for egen behandling.

Ansøgningsfrist

Fristen for indsendelse af ansøgninger til Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling i relation til denne annoncering er torsdag den 31. august 2023 kl. 12.00.

Indsendes ansøgningen efter fristen kan den blive afvist. Ansøgningen skal indsendes via [det elektroniske ansøgningskema](#) (kræver NemId-medarbejdersignatur).

Behov for vejledning i ansøgningsprocessen?

Der afholdes webinar tirsdag den 4. maj 2023 kl. 13-15 [Ansøgere kan læse mere og tilmelde sig webinarret på vores hjemmeside](#)

Yderligere information

For yderligere information om annonceringens faglige indhold eller om Fonden for Retfærdig Omstilling samt ansøgningsproces kontakt:

Jakob Gyldendorf Holt

Email: jakhol@erst.dk

Telefon: 35 29 12 04

Torben Juul Classen

Email: torcla@erst.dk

Telefon: 35 29 17 72

På hjemmesiden kan I desuden downloade [samlet pakke med relevante dokumenter til ansøgningen](#)

Projekter, som får tilsagn om støtte, skal formidles på [den digitale erhvervsfremmeplatform](#). Det indebærer blandt andet, at virksomhedsrettede indsatser i projektet skal annonceres på platformen.